

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодиноке число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5¹/₂ год. пополудни.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в насажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє.—

Рекламації неопечатані в вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Посоймові замітки.

V. Переміни, вказані нами в попередній статі, які проявили ся протягом сего літа з одного боку в таборі москвичів, котрі зовсім недвозначно вступили із змаганнями до змосковщення і оправославлення галицьких Русинів, а з другого боку в національно-демократичнім таборі, котрий зрозумів безвиглядність політики розпуки, боротьби на перебіг, станули тою підвалиною, на якій почав проясняти ся у соймової більшості в першій сесії нового сойму погляд на руску справу і на можливість розвязки польско-русского питання.

При різних нагодах підчас розправ соймова більшість була приневолена заняти становище що до польско-русского питання і сама собі здати справу, чи краєва репрезентация має признавати тут в Галичині і в Австрії ествоване московскої (як наші москвичі пишуть рускою, але розуміють під тим в дійсности московску народність, лише замасковують властиве розумінє сего вислову) народности, пособляти московщентю і оправославлюваню Русинів тутешних, чи признати управненим се почуване національне, сю програму національну, се становище, яке заняли рускі народолюбці в 1848 р. зібрані на зїзді руских учених і в Головнім Рускій Раді, в спадкоємниці тойж Народній Раді в 1885, в заяві руских послів зложеної устами п. Романчука 25. листопада 1890 р. і в подібних пізніших заявах руских послів в соймі і держ. раді і пособляти розвиткови Русинів на тих основах, на яких засновано народне шкільництво, рускі гімназії, рускі катедри на львівськім університеті, рускі народні товариства й інститути.

До занятя виразного становища була соймова більшість приневолена не в одній справі вже задлятого одного, що соймові послі вибрані Русинами утворили два окремі клуби — більшість здинила ся під проводом д-ра Е. Олесницького і станула на становищі, що в Австрії і в Галичині побіч Поляків другою краєвою народністю є Русини, котрим на підставі XIX арт. основних законів прислугує право свободного національного розвитку і рівноправність їх мови в уряді, в школі і в прилюднім житю, меншість же тих послів утворила «русский клуб» (себ то московский) під проводом д-ра Дудикевича і зараз

устами д-ра Дудикевича проголосила свою єдність з «великимъ рускимъ народомъ» від Тиси аж по Тихий Океан і виступила з домаганєм управнєня для московскої мови в Австрії і в Галичині в уряді, в школі і в прилюднім житю. Пригадати треба, що первісно по соймових виборах уконституовав ся сей «русский клуб», вибравши головою д-ра Короля, а заступником д-ра Дудикевича, але опісля, коли крайне крило москвичів перло до рішучої вияви своїх змагань і вправило памятку бучу в Народнім Домі, на котрій чинно зневажено о. Давидяка а обкидано яйцями д-ра Короля, щоби їх приневолити до чисто московского політ. віроісповіданя, др. Король усунув ся, а провід сего клубу соймового обняв виразний москвич др. Дудикевич.

Першою такою нагодою для соймової більшості, зазначити своє становище що до руского питання, був вибір членів краєвого виділу. Від 1883 р. соймова більшість вибирала на шість членів одного руского посла, котрий був представником Русинів в сій найвишій автономічній власті, в краєвім виділі і таким уважав єго руский нарід. Вибір членів кр. виділу мав відбути ся зараз з почином сесії, а як небудь послі вибрані руским народом розбили ся на два табори супротивні, то для далекоглядних і витравних політиків не було сумніву, що вибір руского члена повинен упасти на клуб, котрий представляв собою більшість, а головою єго був др. Олесницький. Одначе посеред соймової більшості мимо перемін, які склали ся протягом літа посеред рускої суспільности і на які ми вказали в попередній статі, панувало ще велике помішанє понятій, піддержуване все ще і дневникарством польским (особливо Dziennik polski, Gazeta Narod., Slowo polskie) і подільскою шляхтою під проводом Тадея Цьньского, Цьльцкого, Гр. Пініньского (котрий в комісії висловив ся, що фонетика була нещастєм для краю — зовсім як «Галичанинъ»), політиків Ради Народової, котра піддержува-ла москвофільских кандидатів посольских і допомогла до вибору д-ра Дудикевича, щоби довести до примирєня із Starorusinami, хоч проводирі сего табору здеклярували ся яко рішучі москвичі.

Великі намаганя робив «русский клуб», щоби вибором члена з посеред него осягнути неначе апробату галицького сойму і признанє для програм і ідеї єдинительної в Галичині. Одначе велика часть соймової більшості не дала ся ані

підлещуваннями москвичів, ані безголовою політикою Подоляків притягнути на сю зрадливую дорогу. Посеред «русского клубу» настав розлад і виразна суперечність між головою єго д-ром Дудикевичом а більшістю сего клубу, котру репрезентував др. Король. Др. Король з промови своїй виступив яко Русин, хоч з огляду на тероризм свого табору лишив історії рішенє того, що вже давно рішене наукою і дійсностью, що українсько-русский нарід є самостійною народністю в Славяньщині і що частиною сего 30 мільонового народу є Русини в Галичині.

Всеж таки заявою рішучою д-ра Короля, що він є Русин, (Мало-русин), що домагає ся прав для розвитку мови, якою тут говорять Русини, зірвав він з єдинительною ідеєю, а подібну заяву зложив в комісії радник Ганчаковский. Др. Дудикевич намагав ся вправді по адвокатски накручувати, що «великоруского» народу нема і не буде, що єсть лише «русский» зложений з великомало- і білоруского племена, а тільки оден «общій языкъ» витворений тими трема племенами. Він своїм крутіством змагав до того, щоби Поляки толкували собі, що «русский» є ruski в тутешнім розуміню слова, а не rosujski.

Одначе не помогли сі крутіства д-ра Дудикевича, котрий станув в різкій суперечности не лише до поглядів і засад національно-політичних укр.-русского клубу, але навіть в суперечности до д-ра Короля і єго товаришів. «Русский клуб» розчахнув ся отже на дійсних москвичів і Русинів, котрі під впливом тероризму москвофільских радикалів боять ся рішучо прилучити ся до програми Русинів-народовців, котра є основана на програмі руских народолюбців з 1848 р.

Промова д-ра Костя Левицкого і д-ра Олесницького, котрі ми свого часу подали, занимали ся також сим спором між д-ром Королем і д-ром Дудикевичом, і причинили ся до проясненя баламутів і помішаних понятій про руску справу посеред соймової більшості.

Значна частина соймової більшості станула на тім становищі, що в Галичині є лише Русини, що лише Русини мають тут право до самостійного розвитку національного, а членом краєвого виділу вибрано посла Кивелюка з укр.-русского клубу, а єго заступником посла Ганчаковского, котрий вступив до клубу москвичів, але опісля рішучо відцурав ся змагань і засад д-ра Дудикевича.

Вибір руского члена кр. виділу був

отже починаю до прояснення поглядів посеред соймової більшости на руску справу, починаю прояснення відносин в клубі москвичів, був починаю до порозуміння, до якого може між обидвома народами в краю довести ясне становище одної і другої сторони в польско рускій справі.

З нагоди напасти „Діла“ на С. Е. Митрополита Шептицького.

З надвірнянського деканату дістаємо до поміщення отсе письмо:

Дня 5. листопада с. р. відбув ся в Делятині соборчик деканальний, на котрім одногосно ухвалено:

I. отсю заяву: «Ваше Преосвященство! Всесвітлийший Архіпастирю! — Ми священники-душпастирі деканата делятинського зібрані дня 5. листопада 1908 на соборі деканальнім п'ятуємо безпідставні і зловісні напасти появляючі ся від часу до часу в часописях — на жаль наших руских — на Високоповажані серцю нашому дорогі особи Вашого Преосвященства і Ексцеленції Митрополита Кир Андрея, яко бруталні напади, заявляючі іменем нашим і іменем наших парохіян Вашому Преосвященству і Ексцеленції Митрополиті Кир Андрею найвисше почитане, вірну преданність і синівську любов, і просимо прийняти сю нашу заяву до власної відомости, не менше вселаскавійше подати до відомости Ексцеленції Митрополиті Кир Андрею». (Наступають підписи).

II. отсей протест: «Зібрані на соборі деканальнім священники-душпастирі протестують против антицерковних і антикатолицьких напрямів проголошуваних декотрими, на жаль нашими рускими, часописями». (Слідують підписи).

Допись з Поділя.

В справі наших церков.

(Переходи на лат. обряд. — Жид а сповідь Русина. — „Галичанин“ а церкви. — Мальована церкви за 120 злр. — Писаночка. — Латинники і акафист? — Чи Поляки винні? — Церкви по містах. — 5 церков у Львові. — Стиль митрополичий конкурсний. — Свій стиль. — Вітраж святого Кирила і Методія. — Русини малюрі).

В останних часах відозвало ся багато голосів по наших часописях з причини переходу греко-католиків на латинський обряд. Найбільше таких переходів виказує Львів, але не лучше стоїть справа на провінції, де багато менше свідомих та більше зависимих людей опускає свій обряд. Се впадає в очи навіть жидам. Так пр. недавно сему я прислухував ся одній судовій розправі, спричиненій наказом в костелі, вживити одному шефони учасників крадежи. Сповідуючий ся в костелі був Русином і за се дозволив собі жад-адвокат сего Русина нап'ятувати і зганьбити за перехід на инший обряд. Після декотрих часописий (Галичанина і пр.) мають бути причиною сего переходу у Львові і по містах, недбало утримувати церкви. В тім може за одностороннім осуді є все таки багато правди. Чистота в церкві, гарно окрашений вітар, артистично змальовані стіни, виміти лавка та підлога, все те справляє на нас миле вражінє і захочує до відвідин Божого храму. Навпаки, порохсьміте з опльовинами по всім усюдам, темні і лихі мальовила настроюють нас зимно і не дають того погідного чувства,

яке маємо лучити з молитвою. Тому до такого храму не горнесь ні чужий ні свій чоловік. Коли я розмовляв з людьми, на яких лежить сей обовязок дбати про гарність в церкві, то відповіли мені, що на те треба фондів. Очевидно, що се викрут в користь байдужности, бо такого землячка запровадив я до одної сельської церковці, котру помалював оден кімнатний малюр за 120 золр! Що правда, стіни не були змальовані образами, але поділені помальованими колюмнами на гарно покрашені поля, мали деякі цвіти монограми Христа а баня була прикрашена в зьвізди і облаки. Все за 120 зр... Повдиче а чистеньке і миле як серафим! Підлога в тій церкві була виложена в десені з нових ясных плиток, котрих квадрат метр стоїть у Львові 4 кор. 40 сот. Підлогу сю вложив сам парох дотичної церкви на веретву піску без ніякого иншого підкладу або цементованя. У Львові (зауважав з боку дяк) підлога в церкві не ріжнить ся від уличного брукованя а в нас на селі поступове гарненьке як писаночка. Там переходять Русини на латинський обряд а в нас латинники, хоч мають поблизький костел, всі йдуть до церкви, де править ся щоденно вечером акафист з суплікацією. Люд вертаючий з роботи наповняє щоденн церкву а церква має при тім деякий дохід. В Зборівщині закупив оден парох морг ґрунту від жидів і віддає рік річно бідакам в уживанє з обовязком, що понеділка і суботи очистити церков з пороку і помити лавки і підлогу. Коли так будуть поступати по містах, тоді ні хто не буде нарікати на Поляків і т. д., бо історія виказує, що не від ворогів і чужих але від розкладу, лїнивства і затрата своїх ідеалів і своєї суспільности йде занепад народу і віри.

Те само треба сказати про недостатчу церков по містах. Недостача фондів, то вимівка лїнних людей. Фактом є, що де розпічне ся будова церкви, там пливуть жертви щедро навіть від людей, котрі уходять за здеморалізованих або не посідаючих ніякого майна. О Кордуба в Бережанах, розпочав будову церкви, маючи щось 200 кор. і вибудував без конкуренції з жертв величаву церкву в самім ринку наче яку катедру.

(Конець буде).

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Про цісарський ювілей звіщають з Відня: Після офіційальної програми дворських торжеств з нагоди 60-літнього цісарского ювілею відбуде ся дня 2. грудня о год. 10-30 до полудня в придворнім Замку богослуженє з «Те Деум» в присутности цісаря і членів ціс. родини. О 11. год. буде торжественне богослуженє в церкві св. Стефана, уряджене двором для запрошеної публики. Відтак зложить цісарска родина п'клін цісареві в Замку. О 1. год. сполудня прибудуть міністри і всякі достойники з желанями. О год. 4-30 родинний обід в церемоніальній салі, а рівночасно й маршалківський обід. На 7 год. назначена гальова вистава в придворній опері. В четвер 26. с. м. прийме цісар о 11. год. до полудня чолобитну депутацію римо-католицького, гр-орієнтального та протестантского духовенства. Потім прийме цісар католиків з Босни й Герцоговини і чолобитну всіх жидівських віроісповідних громад з цілої Австрії. В п'ятницю 27. с. м. зложить чолобитну о 11. год. до полудня австрійска шляхта, в суботу 28. с. м. о 11. год. державні урядники, в понеділок 30. с. м. о 11. год.

оби палати держ. ради, 17 соймових репрезентацій та президія ради міста Відня.

Університетска справа вступила знов на дневний порядок і з нагоди домагань заснованя італійского університету відбула ся страшна буча з проливом крови на віденьскім університеті, о чім ми вчера вже звіщали.

З причини вчерашних подій на університеті замкнено також віденьську політехніку.

Ректор університету видав оповіщенє, в яким звертає ся найострійшими словами проти італійских студентів. Їх поведенє називає бруталним актом насиля, злочином, що не дасть ся оправдати. Ся подія, якою намірено буцім то перевести культурне домаганє, не лицое ані чести студентів ані горожан. Ректор заповідає виновників найострійше укарати. Нині передпол. відбула ся судова ревізія в авлі. Однак показує ся тепер, що німецькі студенти мали дати перші стріли з револьверів, на що Італійці подають свідків. Слідство судове неперечно вяснить близше сю справу. Поки що університет буде зачинений, щоби обминути підчас ювілейних торжеств такі події. Нема сумніву, що ся справа відібе ся також і на держ. раді.

Кореспонденция Zentrum звіщає з Берла, що виконний комітет катол. народного сторонництва чеського постановив собі застеретти вільну руку супроти кабінету бар. Бінерта і супроти «Народного Клубу» і заявив ся рішучо за як найдальшим спарляментаризованєм міністерства.

Між Словінським клубом під проводом д-ра Шустершіча а Південно-славянським під проводом д-ра Івчевича послідувало в останних часах під впливом люблянських подій значне зближенє і як небудь Словінський клуб застерігає собі свободу в певних справах, будуть імовірно обидва клуби поступати однодушно в национ.-політ. справах. Про поступованє в держ. раді мають обидва клуби нарадити ся на спільнім засіданю нинішнього дня.

Заграниця.

Почин до останної остороги пять европ. держав даної сербскому правительству, вийшов, як звіщають з дипломат. кругів, від Росії, котра відвела европ. держави до сего спільного діланя. Визиваюча промова кн. Юрія по повороті з Петербурга звернена проти Австрії дала Росії привід до сего почину. Сербский міністер-президент виправдував ся, що на границі не було сербских війск а тепер знов признав, що відкликано військо з над границі, котре там висломо наслідком скріпленя австрійских баталіонів в Босні. Так само Черногора заперечує, начеб она мала воєнні заміри, а прояви воєнного духа оправдує війсковими приготвленями Австрії.

В останних днях звернула ся бачність політ. і дипломат. кругів Европи на далекий Схід, на Хіни, де відбувають ся переміни, котрі можуть мати далекоюсягле значінє і грізні наслідки. Сі події притьмили навіть в політ. кругах Европи справу балканську. Росія, Англія і Франция мають в Хінах первостепенні, інтереси політичні безпосередного сусідства, а при тім і народо-господарські. Із смертю цісаря Кванг-Су послідував там переворот, котрий приневолює европ. держави звернути пильну бачність на азійский Схід. Вісти про сі події в Пекінї вельми баламутні і суперечні. Смерть цісаря хінського не була несподіванкою, бо давно був він недужий, але дивно, що навіть урядово не подано дня смер-

ти. Підозріне змогло ся, коли рознесла сс вість про смерть наглу цїсареві-вдови. Останні вісти знов запевняють, що аж три слухай смерти склали ся в цїсарській родині — цїсаря, єго жінки, котра вмерла в кілька годин по нїм і тїтки єго, цїсареві вдови, котра в останних роках дійсно правила Хїнами. Заграничні часописи впевняють, що там відбула ся патлатна революція, хоч се лише здогади. Запевняють, що жінку цїсаря отровано, а цїсарева-вдова допустила ся самоубийства.

Важною отже для європ. держав справою є, якою дорогою піде тепер розвиток Хн.

Перські справи також починають набирати первостепенного значіння для Європи. Наслідком загального розладу державного і двозначної політики правительства Азербейджан дійсно відорвав ся з своєю столицею Таврісом. Край нищать революційні ватаги. А що Азербейджан граничить з півночі з Росією а з Зходу з Туреччиною, то єї обидві держави інтересовані в удержаню ладу в сїй провінції. Росія боїть ся, щоби розрухи не перекинули ся на сусідній Кавказ а що раз частїйше появляють ся вісти в ро заборчі заміри Туреччини.

Вчешанні телеграми звїщають знов, що шах перський видав проклямацію, в котрій заявляє, що парламент, який мав зібратися 14. с. м. не буде а нї тепер а нї в будучинї скликаний. Є се рішуче глузованє з Росією і Англією, котрі не можуть спокійно перенести зломаня даного шахом слова.

Новинки

— **Календар.** В четвер: руско-кат.: Івана Златоуст.; римо-кат.: Конрада. — В п'ятницю: руско-кат.: Филипа ап.; римо-кат.: Віргілія.

— **3 Самбора** пишуть нам: Самбірська громада відсвяткувала ювілей Папи Пія Х в днях 21. і 22. с. м. богослуженнями і проповідями при участі вірних. Дня 22. грудня вечером устроїв комітет під проводом місцевого пароха о. Фр. Рабія академію. В прегарно прибраній салі „Сокола“ згромадились численно місцева і замїсцева інтелїгенція свїтська і духовна, та запрошені представителі властей. Вступне слово виголосив парох о. Рабій, в котрім зазначив значінє хвилі, та добродїйства, які завдячуємо столиці Апостольській. Кантату з солями укладу о. Копка відспївав хор мішаний, зложений з учениць місцевої школи і семінаристів учительської семінарії, при супроводі фортепяновім п. Ілевича а дірігертурою учителя музики сем. учит. п. Штрайта. Другу точку сольо скрипкове при фортепяні вивопнив академик п. Каратницький.

В відчиті проф. Біленького піднесено змаганя Руси до введеня унїї, єї значінє і вплив; всесвїтне значінє столиці Апостольської, та удари, на які нарешена була в ріжних віках, а вкінці представлено діяльність достойного Ювілята, яко сотрудника, пароха, єпископа, патрїярха та папи. Головно зазначено і піднесено єго ревну діяльність яко священика, та працю горожанську, що звернена була для добра народу, з посеред котрого вийшов і примір, який нам дає до наслідуваня, наколи бажаємо добра свого народу. На дальші точки зложив ся сольовий спів п. Слизюківної, учительки школи виділової; квартет смичковий; деклямація учениці і мужеский хор: „Велїя слава єго“. На закїченє відчитав парох о. Рабій телеграму з канцелярії Апостольської з подякою за зложенї желаня. Громада самбірська руска, святкуючи ювілей свого зверхника Церкви, вивопнила не тільки свій обовязок сиївський, але дала доказ, що кріпко гуртуєсь коло своєї св. Церкви і їде за єї голосом.

— **Отворенє рускої гімназії в Вижницї** відбуло ся в недїлю величаво. На се свято прибули послї: Василько, Стоцький, Пігуляк, Семака, К. Левіцький і Петрицький, представителі властей і велика сила народу. По богослуженнях в греко-кат. і православній церкві утворив ся величавий похід з бандеріями Сїчовиків до народної школи, де відбуло ся торжество отвореня гімназії. Перший промовив директор сеї гімназії А. Клим, вказуючи на культурне і національне значінє нової рускої гімназії. Промову своєю закїчав окликом на честь цїсаря. Відтак промовляли іменем буковинського красового правительства інсп. Сїмїонович, ім. красової репрезентації віцемар. др. Ст. Смалъ-Стоцький, а др. К. Левіцький від галицьких Русинів, вказуючи на спільність і єдність Русинів по обох боках Черемошу. Зворушуюча хвля була, як оден зі школярів дякував послам за вихлопотанє гімназії. По святоточнім отвореню відбуло ся принятє гостий, на якім промовив вижницький староста др. Л. Єх, тоастуючи на честь цїсаря. Вислано депешу до цїсаря. Буковинські і галицькі послї вислали депешу з подякою до бар. премієра бар. Бека та до б. міністра просвїти Мархета. На свято отвореня вижницької гімназії наспїло 27 привітних депеш; дехто з гратулянтів залучував відразу і грошеву підмогу для бурси.

— **Рентові оселі.** В днях 19. і 20. с. м. комісія для рентових оселъ признала позички в повітах: Бяла 13.000 К (6.000+7.000); Бжеско 6.000 К; Вадовиці 40.000 К (6.000+15.000+4.000); Тарнів 27.000 К (20.000+7.000); Кольбушева 4.000 К; Величка 10.000 К; Тарнобжег 31.000 К; Подгуже 24.000 К (14.000+10.000); Ряшів 4.000 К; Мислиничі 1.200 К; Рїчвиці 25.000 К; Бохня 54.500 К (11т+8т+7т+6т+6т+4т+3·5т); Н. Санч 15.200 К (13т+2·2т); Ліманова 8.000 К (4т+4т); Грибів 44.000 К (36т+4т+4т); Городенка 88.000 К (25т+25т+24т+11т+3т); Коломия 68.000 К (44т+24т); Жидачів 17.500 К (5т+4·5т+4т+4т); Калущ 4.000 К; Рогатин 137.900 К (38т+8т+2·8т+4·6·5т+6т+4·4·5т+4·6т+4·4т+3·8т+3·5т); Перемишляни 44.200 К (16т+8т+2·8т+4·2т+4т); Камінка стр. 69.500 К (40т+21т+5т+2·5т+0·75т); Львів 32.100 К (3·8т+5·5т+4·6т+4т); Жовква 3.200 К; Сокаль 3.500 К; Бірка 31.000 К (10т+8·5т+6·5т+6т); Рудки 1.600 К; Єянок 4.700 К; Самбір 3.200 К; Ярослав 4.000 К; Перемишль 11.000 К; Збараж 6.000 К; Скалат 1.000 К. Разом 95 позичок на квоту 839.000 К. Всїх позичок рентових від початку привзала комісія 382 на квоту 3.604.100 К.

— **Конференція австрійських єпископів** розпочала ся онодї у Відні під проводом віденського архієп. кард. Груши і потриває цілий тиждень. Ві второк відбуло ся засїданє університетського комітету.

— **Громадска рада в Монєстириснах** ухвалила з нагоди цїсарського ювілею заложити в ринку нового міста ларк імени цїсаря Франц Йосифа I.

— **Кровава буча** на віденськїм університетї наробила нового клопоту правительству саме перед отворенєм сесії державної ради. Німецько-народні послї заповїли нагле внесенє, а певно також італійські послї поставлять нагле внесенє. Слїдство виказало, що ранених студентів було 35. Між ними 3 італійських а 2 німецьких студентів були ранені револьверовими кулями. Отже стрїляно з обох сторін. Пятьох студентів замкнено до слїдчої вїзницї. З нагоди тої бучї студенти торговельної академії в Триєстї застрайкували для показаня солїдарности зі своїми віденськими товаришами. Студенти в Римі урядили демонстрацію перед австро-угорською амбасадною, а з Падви, Болонїї і Риму студенти вислали телеграми з признанєм для італійських студентів у Відні. Триєстенська рада міска вислала свого бурмістра до Відня, аби там промовив перед властями за італійським університетом. Віденська німецька преса остро виступила проти Італійців. Fremdenblatt, орган міністерства загр. справ, зазначує, що італійські студенти лихо прислужили ся своїй добрій справі. Про італійський університет правительство тямить,

а лише політичні обставини не дозволили зреалїзувати сей постулят італійського населеня в Австрії.

— **Повітову раду в Дрогобичи** розвязано і заведено комісарське урядованє. Комісарем став назначений гр. Фр. Замоєський, а до прибічної ради дано єму 10 членів, між якими засїдають Русини: о. Т. Скородинський з Трускавця і Юрко Пристай з Рабчиць.

— **Засудженє спілки вломників.** По шестидневній розправі против Душиньського і товаришів, котрі між иншими допустили ся крадежі в урядї податковім в Олеську і у пекаря Бобера в Глинїнах, закїчав ся в Кракові процес слїдуючим вироком: Душиньського засуджено на 8 лїт тяжкої вїзницї, Лацного на 5 лїт, Надельштехера на 5 лїт, а Ліянку на 1 рік тяжкої вїзницї. Гольдштайна увільнено. Крім того всїх засуджено на заплату відшкодованя, що у Душиньського і Лацного викликала веселість. По оголошеню вироку Душиньський подав руку Лацному, з котрим — як казав підчас розправи — зовсім не, знав ся. Жінка Надельштехера розплакала ся так, що треба єї було аж вивести із салі. Тоту шайку вломників викрили поправдї Данило Качан і Петро Орлевич, стельмах з Романова. Качан розповів перед судом яко свїдок, що на торговици у Львові підслухав, як Гольдштайн і Надельштехер розмовляли о якийсь крадежи. В розмові з Надельштехером видобув від него, що розходило ся о крадіж в Олеську і що доконали єї Лацний з якимсь Росіянином. Качан розповів то Орлевичеві а той з поради адвоката і посла др. Левіцького дав знати львівській поліції. Коли судья спитав Качана, як розмовляли Гольдштайн і Надельштехер і длячого він їх підслухував, відповів він, що розуміє трохи по жидівськи і гадав, що они говорять о крадежи коний, бо і він сам був давнїйше коноводом.

— **Лїк проти хвороби рака.** В бруксельській академії відбуде ся нинї відчит про радикальне вилїченє рака. По тридневім, зовсім простім ліченю формація рака каменїє і вилущує ся. Винахідником сего ліку є якийсь бельгійський лікар, якого назвище держать доси в тайні. Доносять про се бельгійські часописи.

— **Дрібні вісти** Зї стипендійної запомоги ім. о. Бончевського видїл Наук. Тов-а ім. Шевченка удїлив по 134 К студентам львівського університету: Ант. Дзьобковичови, Вас. Герулї і Ант. Крушельницькому. — Радник суду Роман Алексєвич з Угнова зложив у львівськїм „Народнім Домі“ 12.000 К на ювілейну стипендію, з якої що року мають діставати запомоги 4 убогі а чесні хлопці або дївчата рускої народности греко-кат. або православн. віроісповїданя. Недавно, як звїсно, радн. Алексєвич утворив з квоти 18.000 К стипендії при Ставроп. інститутї. Шкода, що такі красні стипендії підуть на москвофіл. пропаганду. — Головою філії Р. Тов-а педаг. в Турці н. Стр. вибрано судию Ант. Лукїяновича. — В Яновї к. Льв. будуть дня 29. с. м. заг. збори Чит. „Просвїти“ о 3. год. — Віче дяків з повітів Бережани, Рогатин і Перемишляни будуть в Бабинцях в домї читальнї дня 9. грудня рано.

Оповідки.

— **Дальший репертуар руского театру в Стрию.** (Саля „Нар. Дому“. Поч. 7. веч. Білєти продає ранше „Нар. Торговля“.

В четвер 26. с. м. „Романтичні“ ком. в 3 д. Ростанда.

В суботу 28. с. м. „Жидівка“ опера в 5 дїях Галльєго. Гостинний виступ М. Шляфенберга і О. Ніжанковського.

В недїлю 29. с. м. „Арсєн Яворенко“ (На громадській роботї), народна драма в 5 д. Б. Грінченка.

Ві второк 1. грудня „Продана наречена“ опера в 3 дїях Ф. Сметани.

— **Ювілей „Просвїти“.** Філія „Просвїти“ в Самборі з нагоди 40-лїтнього ювілею сего Товариства уряджує дня 8. грудня святоточний обхїд. О 9. год. рано буде богослуженє в церкві, а потім в „Рускій Бєсїдї“ збори з викладами про задачі і цїль „Просвїти“, про наше народне відродженє, опїсля будуть декля-

мапі і продукції хору. Русини Самбірщини повинні взяти в сім просвітнім святі громадну участь!

— Крамарський курс уряджує філія тов-а „Просвіта“ у Львові від 10—31. грудня с. р. На науку буде прийнятих 25 учеників. Першешество мають практиканти зі спілок реєстрованих львівського повіта а відтак позальвівських повітів. Можуть однак бути прийняті також практиканти зі спілок нерєстрованих і то в першій мірі львівського повіта, а відтак позальвівських повітів. Подання належить вносити найдалше до дня 5. грудня с. р. до філії тов-а „Просвіта“ у Львові, Ринок ч. 10. До подання належить долучити марку поштовою за 10 с. на відповідь. Від кандидатів вимагає ся: 1) щоби уміли добре читати і писати; 2) щоби посідали знанє що найменше чотирох арифметичних ділань; 3) щоби заняті були в якійсь діяльній спілці; 4) щоби зобовязались в поданю, що по укінченю курсу зужиткують науку або в спілці або у власнім склепі. Приняте неписьменних є виключене. Запomoга на прибори може бути уділена найвише в висоті 10 К. Кождий ученик мусить проте сам собі оплатити поміщенє і харч через цілі 3 тижні.

— II звич. заг. збори Тов-а торговельно-промислового „Сокильський Базар“ відбудуть ся в суботу дня 5. грудня 1908 о год. 4. по полудни в салі тов-а „Сокил“ у Львові, при ул. Рускій 20. Порядок денний: 1) Відчитанє протоколу I загальних зборів. 2) Замкненє рахунків і білянс за I рік адміністраційвий. 3) Звіт контрольного комітету і уділенє абсолютгорії Надзираючій Раді за I рік адм. 4) Роздїл висків з року 1907/8 (§. 61. стат.). 5) Вибори: а) 2 членів Надзираючої Ради на протяг 5 літ на місце вильсованих (§. 14. стат.); б) 2 членів Надз. Ради на протяг 4 літ на місце уступивших; в) 3 заступників членів Надзир. Ради на протяг одного року; г) 3 членів контрольного комітету на протяг одного року. 6) Затверженє вжбору третого директора (§. 26. стат.). 7) Зміна статута. 8) Інтерпеляції. На случай браку комплету, відбудуть ся з тим самим порядком денним о год. 5. другі загальні збори при довільнім числі членів (§. 41. статута). Львів, дня 18. падолиста 1908. За Надзираючу Раду: *Іл. Яремкевич*, голова. *С. Горук*, секретар.

— Іменованя. Президія гал. дирекції скарбу іменовала податковими завідателями в IX кл. рангі податкових офіціалів: Стан. Сокульського, Льва Сількевича, Тита Яворського, Ст. Черніковського, Йос. Ліскевича, Бр. Вернера, М. Черника, Евг. Лібгарта, Стан. Цесельського, К. Стройновського, Вал. Ключа, Д. Найгота, К. Лоницького, Г. Келера, Евг. Шепаровича, Йос. Масковича, Влад. Тарнавського, От. Цілінського, Едв. Іллокевича, Альб. Мора, Влад. Можевського, Теоф. Витошинського, Каз. Вонсовича, Фр. Брожинну, Руд. Шеновіба, Ал. Готфріда, Льва Яблонського, В. Ярину, Мар. Вельдого, Ів. Реваковича, Влад. Должицького, П. Климецького, Вл. Новицького, Ів. Чежовського, М. Гавляса і Ів. Мельника; — податковими офіціалами в X. класі рангі асистентів податкових: Конрада Сенютовича, Володимира Мушинського, Каз. Солецкого, Ів. Литвиновича, Мар. Малявського, Вит. Ожгу, Волод. Мриглоцького, Ів. Гдовського, Г. Гандзля, Т. Крижановського, М. Дроздовича, Фр. Даїковського, Ад. Бека, Ем. Ульванського, П. Луцького, Іг. Фертіга, В. Ветшного, С. Нодзівського, І. Моцика, А. Булатовича, А. Урбана, С. Єзерковського, Войт. Грибка, Ст. Бяліка, Люд. Химичевського, Анд. Гжесевича, Р. Вуйціка, Ів. Фідика, Г. Кноца, М. Кубийовича, Ст. Товарницького, М. Юркова, Ст. Данека, Г. Яворського, Юл. Авдикевича, Ник. Торського, Йос. Гуменюка, Руд. Бітнера і Ів. Лішку.

— З залізниць. [Задля переповненя складовиск на стації, Львів-Підзамче і задля надзвичайного напливу товарів і за повільного відбору тихже адресатами скорочує ся з застереженєм додаткового затверженя ц. к. міністерством залізниць по мысли постанов

§ 69. (7) регуляміну руху з днем 25. листопада с. р. час вільний від складового для відбору товарів, котрі перевозить ся в отвертих возах з 4 на 48 годин і підвисшає ся приписане тарифою складове на 3 (три) сотики від 100 клгр., 10% додатку не підвисшає ся.

Телеграми

з дня 25. листопада.

Магдебург. Magd. Ztg доносить з Петербурга, що рос. правительство заборонило дальше вербувати добровольців до сербської армії і замкнуло дотичне бюро.

Тегеран. Проклямацію шаха що до знесеня конституції в Персії цофнено.

Франкфурт. Frankf. Ztg доносить з Царгорода, що австро-угорський амбасадор Палавичіні повідомив Порту, що на основі інструкції свого правительства виїздит з Царгорода аж до дальшого зарядженя. Амбасаду буде вести оден з радників. Відкликанє Палавичінього поясняють яко дуже поважну демонстрацію зі сторони Австро-Угорщини проти поведеня турецького правительства.

НАРОДНА ГОСТИННИЦА.

Готель, реставрація і казарня — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 25. с. м.: Волод. Федак, Бережани; Ц. Фельдбергова, Підгайці; о. М. Дацько, Мервичі; о. Ів. Каратницький, Явче; М. Солодуха, Рава руска; Іван Войтович, Перемишль; Лев Кудиш, Болехів; Мирослав Капій, Іванівка.

РУСИНИ! Жадайте у всіх трафіках, торговлях і крамницях лише туток і паперців з першої галицко-руської фабрики **Евгена Білінського** в Збаражях.

З доходу сеї фабрики йде 35% на будову церкви в Сеняві, 10% на школи і бурси тов. педагогічного, а 5% на сироти і вдови по святичениках.

Держім ся покликку:

Свій до свого!

ХТО

себе або свої діти від

Кашлю, хрипки, катару, флегми, заката- реня устної ями, коклюшу і горляного кашлю хоче увільнити, най купує лікарско випробовані і поручені

КАЙЗЕР'А

Brust-Camarellen

з трема яличками.

5500 нотаріяльно потверджених свідочств на то.

Пачка 20 і 40 сотиків. Доза 80 сотиків. Можна дістати у всіх апіках і дрогуериях.

(6—24)

Комітет парохіяльний в Лисівцях

пов. Тлусте, оголошує конкуре на будову мурованої церкви тамже. — Пляни і кошторис суть до перегляненя в Уряді парохіяльнім. Зголошеня приймає гр.-кат. Уряд парохіяльний в Лисівцях, найдалше до кінця січня 1909. (3—10)

Перворядна парохія

Більче золоте (пов. Борщів) є до заміни на иншу. Зголошеня надсилати до тогож пар. уряду, почта Більче золоте. (4—4).

Нові книжки!

Люксусові виданя!

МИХАЙЛО ЯЦКІВ: Казка про перстень, збірка оповідань; (вид. „Молодої Музи“ ч. 3.) стор. 130, ціна 2-50 К.

МИХАЙЛО ЯЦКІВ: Dorycki krużganek, opowiadania z ukraińskiego, przetłóm. Sydir Twerdochlib, стор. 130, ціна 2-50 К.

СИДІР ТВЕРДОХЛІБ: В свічаді плеса, збірка поезій, (вид. „Молодої Музи“ ч. 8.) стор. 80, бр. 1 К, в опр. 1-60 К.

Головний склад в книгарни Тов-а ім. Шевченка, Львів, ул. Театральна ч. 7.

Засіданє з дня 30. жовтня 1908.

Чернівці, 1873, 16. січня. Ізидор Воробкевич до Олекс. Барв ого.

Товариство взаїмних обезпеченя

„Дністер“

у Львові, при улиці Рускій ч. 20. (дім власний).

приймає обезпеченя будинків, всяких річій домашних і господарских, збіжа і паші против шкід від пожару.

Щооди ліквідує і виплачує „Дністер“ з найбільшою скоростю. Опінка шкід відбуває ся в присутности 2 господарів членів. Дотепер виплатив „Дністер“ 15.885 відшодовань в сумі вісім і пів міліона корон.

Зиск по скінченім році звертає ся членам. Звороти за р. 1906 і 1907 вносили по 10 пр.

Банк красвий у Львові і в Чернівцях, Каса ощадности у Львові, Руска Щадинця в Перемишлі приймають поліси „Дністра“ при уділюваню позички.

На житє можна обезпечати ся через „Дністер“ в Краківскім Товаристві.

Агенції „Дністра“ находять ся в кождім місті і в многих селах; там, де еще не робить инший агент „Дністра“, можуть письменні селяни старати ся о уділенє агенції. До тепер заробили агенти 1.142.108 корон провізії.

Фонди Товариства 31/12 1907:

Фонд резервовий	К 1.003.364—
„ резерви премій	„ 613.720—
„ спец. на звороти	„ 50.939—
„ на різницю курсів	„ 3.437—
„ резерви спеціальної	„ 35.000—
„ емерит. урядників	„ 218.364—
инші фонди заосмотреня	„ 40.000—

Разом сума К 1.964.824—

Селяне! асекуруйте ся від шкід огневих!

Канцелярії отворені для сторін тільки перед поуднем (8—3 год.).

Селяне! покривайте дахи брхою або дахівкою!

До

Америки і Канади

перевозить найскорше

Лінія КУНАРД

Головне заступство на Галичину **Львів, ул. Городецька 99.**

Поясненє уділяє даром.

(6—14)